

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatæ, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

**Lanuza, Jerónimo Bautista de
Antverpiæ, 1649**

§. 4. Anima per peccatum mortua, opera vitæ non potest exercere: & quæ bona facit, filij sunt producti in seruitute. Patet quoque quod peccatum sit locusta, crux, bruchus, rubigo, de quibus loel.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

braicē significat: *Inglorius, aū sine gloria*. *Huc filium etiā mortalibus doloribus enixum, vocate: Inglorium: non enim æquum est, ut gloriā fulgeat ille, qui eā natus est horā quā à nobis discessit arca fœderis Domini, quam omnis gloria nostra dicimus principium: Vocavit puerum Ichabod, dicens: Translatas ob gloria de Israēl. O admītable mystrium, quod optimè nostrō consonat proposito. O Anima nūm discessit à te arca Dei? Num es sine Deo? Parete potes multos in dolobus ac ærumnis filios, multa potes præstare bona opera penitentia, ieiunia, corporis castigationes, vigilias, & quindquid tibi placuerit, boni sunt in se hi filii, ad multos præclaros in te efficiuntur: at tam illos vocato Ichabod, sine gloria: quia per illos nullam merebis gloriam, nullam consequeris aeternam beatitudinem: noui enim filii vitales, opera vita, cum illis deficit anima, vita gratia, quæ sola consilit in Dei præsencia, sicut quæ opera vita non possunt exerceri. An hac major dari potest infelicitas? quis luctus, quod*

II.
Opera
bona fa-
cta in
mortali,
sunt filii
inglorij.

*Hierom.
22.30.*

4. Reg. 24.

III.
Peccator
dicitur
vit steri-
lis.

flagitosissime, tibi proderunt ad gloria meritum hæc omnia quæ agis (licet necessarium dixerim ac uti eis ea ijs te exerceere ob alias rationes, ac obligations) cum ita sit, quod si tecum esset Deus, ob scyphum aquæ, micam panis, vnum suspensum &c. et riam beatitudinem lucratris. Quod 2 Cor. 4. momentaneum ē. leue iſ. &c. aeternum glorie pon. 17. du operator in nobis. De quibus alias diuersis.

**5. 4. Anima per peccatum mortua, opera
vita non potest exerceere. & que bona fa-
ctis, filii sunt producti in servitute. Pa-
ret quoque quod peccatum sit locu-
sta, ereta, brachus, rubigo, de qui-
bus loē.**

Hoc Deus declarauit in lege præscripta, Moysi: quæ licet secundum corticem extensem politicum populi spectaret, regimē, sensu tamen spirituali mysterijs searet admirandjs, & vulgaribus nobis documentis, ita docent Apostolo. Præscribit Deus in monte Sina legem, ac præcipue decalogum, voce ita cauora, ut eam iedū Moyses & Aaron intelligerent, qui montis ascenderant altiora, sed & ipse p̄ pulu ad montis radices caltra metatus. Deinde ait Moyses, ut Aaron omnino populus, quisque ad sua redeat tabernacula, ipse vero montis cacumen foliis cōscendat, utique Deus Moysis legē intraret exortus est, p̄ceptis judicialibus, & ut primitorem statuit illud, quod tagit venditionem seu empitionem in servos aut eius qui à parentibus esset in seruum venimutus.

Eo vero modo metitō vocari possunt steriles, quæ phrasē Deus præcepit Hieremie, ut indiget Regem Ieroniam: *Hec dicit Dominus: scribe virum istum sterilem: Qui hoc dō Dominus: cum filios genererit: & duabus linearis ante, ita quod dixerat idem Propheta, & sic scribitur: Verum approbo filios genitum: ut erunt sine Regno, siue dignitate Regalij nullus coronam coronam eleverint, nullus sceptrum teneat dominationis; ptoinde licet filios producat, Scribe virum istum sterilem: Et hoc idem significavit Deus his verbis: Scribe virum istum sterilem, virum qui in diebus suis non prosperabitur, sterilem: qui licet et multa prole fecundetur: regiam tamen non obtinebunt dignitatem, in patriis mingēt cinctes. Ea de causa, omnia virtutum opera, nata extra Deum, Deinde gratiam, scribe opera sterilia: quia inauspicata sunt, in altera vita non prosperabuntur, vbi præmium iustum meritis distribueretur, sed illo priuabuntur, & corona glorie aeterna confabunt indigna. Talia erant opera sterilia illorum Pharisaeorum: quæ licet secundum speciem essent bona, tamen sine vita erant gratiae: quia Deum non habebant, qui per gratiam eorum amabat anhaeret. Sed neque eadem de causa, dō-*

Notar D. Thom. tum temporis licuisse p̄. D. Tho. rentibus, immo etiam viris diuenerē filios suos, aut filias suas, immo & seipso. Sed cum Deus, qui legitimus erat populi illius Dominus, illum eduxisset de servitute Ægyptica, & in libertatem vendicasset: voluit quemquam vendi in perpetuam servitutem, prout tempus fuerit, septennium servitutis. Considerat Rupert. quod Deus illud tangere videatur quod illa eob egit cu, aunculo suo Laban, qui licet duabus vicibus servit seruum Labano obligaret, ea condicione, ut in uxorem acciperet pulcherrimam illam, Rachel, numquam septennij tempus excellit, Ita quoque Deus fanciuit, ut dum quis se in seruum venirendaret, aut pater filium, non ultra septennium servitus extendeseret: anno vero, septimo servitus solueretur, & quisque liber eo- mum,

SECUNDQ. DIE LVNÆ QVADRAGESIMÆ.

11

- I.
Allego-
ria.
Ego.21.4.
Ioc.2.
34.
Ioc.4.
Ija.50.1.
4. Reg.4.
Hic etiam Bas de Lourdes Tom. II.

„mum temearit. Sit igitur (inquit Deus) prima
„lex irrefragabilis, quod qui se in seruum ven-
„tiderit, anno septimo hoc modo liber disce-
„dat. Si se subiecent seruitum cum uxore ac
„filii, omnes liberi reuertentur, & in pristinum
„statum libertatis restituentur. Attamen si quis
„seruus seruitus tempore duxerit vxorem, ac
„filios procreaverit, mulier ac filii perpetua
„seruitutem subiacentib[us] in Domini uiritate,
„solusque ipse liber egredietur, cum eo ipso ve-
„luta, iisque omnibus, qua[bus] attulerat, dum se
„subiecterat seruitus: *Mulier & liber eius erunt*
„Dominii sui, ipse vero exhibet cum vestitu suo.
Fides nos docet Catholica, quod Deus ut le-
gitimus nos est Dominus, licet nos ex natura
liberos creaverit, ac de Pharaonis infernalis
eruerit seruitute per Baptismi Sacramentum,
semper tamen nos liberos reliquit, ac in tan-
tum, vt si nosipos voluerimus, & moniti seruos
veniundam, facere id licet, sicut re ipsa se in
scenos distracti omnes peccatores, de qui-
bus ait Salvator: *Qui facit peccatum seruus*
„est peccati. Audiamus Dominum de hoc apud
Isiam differentem: *Vx vobis, miseris, quos*
„venditos lugere cyranno leuisimo, diabolo, &
„quis vos vendidit? Num forsitan ego vos in
„meritorum satius actionem debitorum meis ve-
„ndidi creditoribus? Quis est creditor meus cui
„vendidi vos. Illam peccati conuictitudinem qua-
„sili, pro parentum debitum vendebantur in ser-
„uos, vt patet in vidua Elisei & Christus indi-
„cavit in illa parabolâ serui, qui Regi Domi-
„no suo debet decem milia talentorum. Vi-
„deamus (inquit Deus) num ego vos in seruos
„distraxi, vt meis creditoribus satisfacrem, ve-
„stra pretio libertatis? Summe ergo aliquid de-
„bitor? O rex infans! Ecce, atende quid a-
„gatis quando peccatis, in insiquitatibus vestris
„vendidis: O dolendam fortent qui posses vi-
„tere vt Rex, princeps nobilissimus, vt rani-
„partis filius, te vendas in seruum tam vilij Do-
„minus, & tam vili pretio, quale perpendimus in
„parabolâ filii prodigi, filii insenfari, qui reiecta
„partis sui nobilissimi domo, proficii voluit, &
„se in seruum addicere rustico illi, qui eum ad
„subulci deiecit seruitus. Hoc talis bene me-
„rebat impudentia, vt nos Deus perpetua si-
„neret subiecti seruitu: Verumtamen eius ex-
„tollamus misericordiam, qui nobis permisit
„misera huius excutere iugum seruitutis, per
„penitentiae virtutem, nedium anno septimo,
„sed quotiescumque voluerimus, eius gratia
„auxiliatrix: *In quaunque hora ingeneruerit*

peccator &c. Quando te vendicisti, peccatum
mortiferum committendo, duelas consu-
tiā tuā, vt sponsā ita eam vocant S. Celsi,
& opera tua bona, qua feceras, vt filios Dei
gratia procreatōs, confessus fuit ad S. Syna-
xim a celiſeras, elargitus fueras eleemosynam,
hospitali ſecuritas, Rosarium euolueras, plu-
ria pietat is opera exercueras, verum est, quod
omnia subiacent seruitu, vt mancipia tota
illo tempore, quod seruus seruitus, id est quo
in peccato pertinet obduratio & coram Deo,
nullius sunt meriti, vt pro illis aeterna gloria
primum assequari: ita vt, si illo in statu hinc
discederes, omnem gloria mercedem perde-
res, quam per illa prius luciferes.

O calamitatem deploramus! Cum enim
eorum omnium meritorum vel minimum, ma-
ioris si presij, quam quidquid in hoc mundo,
certum est, pluris sit faciendum ipsi
Regni, ipsis Dominis; hęc omnia nihil tibi
procedent, quoniam potius ad manus pone ge-
hennalis facerent incrementum, quando mente
tuam ad ea, quae fueras lucratus, converteres,
eaque iam tibi cuncta dep erida confidera-
res. Attamen egrediente te de hac peccati sei-
vitute, tecum pariter egrediuntur & in liber-
tatem priora omnia tua opera, filii & vxor
veniuntur: quia per virtutem penitentiae,
recuperant idem meritum, quod ante coram
Deo quasi perdiderant: vide dicunt Theolo-
gi, quod opera meritoria quæ aliquis fecerat
antequam in peccatum mortiferum incede-
rat, tantis decūntur mortificata quā mortua
per peccatum, & per penitentiam recipiunt,
spiritum & vitam, quā de peccati egredieis
seruitute. Immensam Dei miramini miseri-
cordiam: & benedictus talis Dominus, qui
sic omnia, ad nostrum dirigit emolumentum.

Hoc nobis (inquit D. Thom.) exp̄s̄e
premisit, illis verbis Iocelis propheta, sed non
steriosus. Orationem habet ad populi Iocelis,
pramissis quibusdam argumentis, ac in eis: *Ei nunc* hec dicit Dominus. *Convertovi ad me in* 12.
teo corde vestro, in incunio, & in stria, & in pla-
tu, scindite corda vestra, &c. Ei reddam vobis
annos, quos comedit locusta, & sub: & rubigo,
*& eruca ignoscat mihi Dominus; q. à practi-
cis symbolis nobis exporti peccati diffringit
nem, & quid in aliis in annis operetur. Locu-*
*sta, bruchus, rubigo, & eruca. Nota quid a-
gat locustia, quā oī in iuri in messem feci-
dissimam, tritico grā iām, totam agricolam
spem in sue domus alimenū, solitionem*

HOMILIA DECIMATERTIA. DE DISCESSV CHRISTI.

debitorum, dotem filii suis in matrimonium
colleandis conquirienda. Deinde bruchus,
qui aliqui credunt esse vermen, speciem lo-
cista, qui luxuriantem vineam pampinis vi-
ridioribus formosam omnino consumit, forte
bene ab alijs dicitur aenae. Eructa vermis est
qui olera & plantas credit virides, germinan-
tes vix mique recreantes pampinos di perdit.
Rubigo vide quid damni adferat veri antibus
campis, florisque arboribus, quæ nobis non
parum spes dabant fructum; Hunc eundem
effectum defleximus in peccato, dum illo iusti-
citur anima qua multum spes dabit, ob abun-
dantem messem, eleemosynarum liberalium,
vines frequentationis Sacramentorum, floren-
tes arbores, operum penitentia, omnia disper-
dit. Num ignis tantum infest uocementis? Nu-
pestis tanta strages? Num fur tanta rapax de-
predatur at Dominus?

Eccles. 28. 10. principio operum Dei: *Tu Cherub extensus
& protensis &c. omnis lapis pretiosus opermen-
tum tuum sardius, topazius, crisolitus &c. Ha-
rum gemmarum symbolo declarat virtutum
excellitudinem, donorum, beneficiorum, quibus
illa creaturarum excellentissima ac nobilissima
ceteris eius nebat: quibus adeo grata, venusta,
& eminentissima censetur, ut omnem id su-
peret dicendi facultatem. Cecidit peccato su-
perbia, quod ut locusta illam messem perdi-
dit abundantissimam; ut bruchus, fortissimos
illos palmitos poterat, ut eructa, illam vir-
tutum, mentorique pietatisitudinem: ut
rubigo flores illos donorum Dei: ita ut, qui
prius fuerat primicerius creaturarum, denecrit
omnium pauperum, fodiissimus, sterili-
sus, & exhortendus. Fieri ne potest, ut haec
audientes, tremore non concutiamur, pecca-
tum non exhorreamus, homines adeo nostri
liter studiosi, ut totu[m] inveniamus, quo qua-
tuor ases vigilanter custodiamus, eo modo, ut
eos nemo nobis susciretur.*

11. Nihilominus attende Dei misericordiam:
licet enim eo ipso quo peccas mortaliter, ibi
haec omnia bona opera ac merita quasi depe-
reant, ut si in illo statu moreretur, nullum ex
eis fructum mercede[m]ique reciperes, nec illa
Deus remuneraret, aut tuam aeternam ex culpa-
rent damnationem. Eadem iamen horum, quæ te
ad Denin toto corde conseruit, per veram pe-
nitentiam, illa Deus pristina resurit digni-
tati: secundum penitentie tua magnitudi-
nem, & melita praecedentia ad priorē revertū-

*1. Cor. 3.
Eius rei veritatem conspicere in primo Ange-
lo, principio operum Dei: Tu Cherub extensus
& protensis &c. omnis lapis pretiosus opermen-
tum tuum sardius, topazius, crisolitus &c. Ha-
rum gemmarum symbolo declarat virtutum
excellitudinem, donorum, beneficiorum, quibus
illa creaturarum excellentissima ac nobilissima
ceteris eius nebat: quibus adeo grata, venusta,
& eminentissima censetur, ut omnem id su-
peret dicendi facultatem. Cecidit peccato su-
perbia, quod ut locusta illam messem perdi-
dit abundantissimam; ut bruchus, fortissimos
illos palmitos poterat, ut eructa, illam vir-
tutum, mentorique pietatisitudinem: ut
rubigo flores illos donorum Dei: ita ut, qui
prius fuerat primicerius creaturarum, denecrit
omnium pauperum, fodiissimus, sterili-
sus, & exhortendus. Fieri ne potest, ut haec
audientes, tremore non concutiamur, pecca-
tum non exhorreamus, homines adeo nostri
liter studiosi, ut totu[m] inveniamus, quo qua-
tuor ases vigilanter custodiamus, eo modo, ut
eos nemo nobis susciretur.*

*12. Ad gloriam: Si vero peccata dimittantur,
peccati excusat iugum: illocum vel min-
imum praetulerit toto mundo, & quidquid om-
nipotens Dei manus inesse natura peccati pro-
citate: adeo tamet patrum curerit talen defe-
re statum, ut de hac tam perire la egre-
diantur se inquit quæ tantum infest dannum
viscerum suorum filii dilectissimi. Fierine po-
test quod talia credens, ut credere tenetur
Christi: ut tam alacretate tam vivat quiesce-
re in omnibus lamentabilis naufragium?*

*Hic
Admirabile, ut conuersus spiritui sapien-
tiae censeo argumentum retorum in Idumaeos
postuleret Esay, qui insisteret sicut que pri-
marius eorum pater flagrabat in fratre Iru
Jacob, ob præceptam beneficiorum eius quo-
que favorum se semper ostenderunt immora-
les iniuricos. Ex ore duorum prophetarum*

Hieremias & Abdias illis grauissima Deus in-
tentat si iplicet; nimisrum quod illis immittit
te gestera ferocissimam Chaldaeos, qui cum
deuastarent, diriperent, eo que ad ultimam
lineam de-locerent milletimos; cum illis no-
tio modo loquitur: Si noctis tenebris (ait) do-
num tuum fures invaderent pietosa qua-
que praefaturi, quas non & tu extolleret vo-
ces, li illos perciperes, ut in fugam compelle-
res; quod si veto nihil hotum fieres, sed onto
sole, domus tuae diuissimam reueneres tibi abla-
tam supelleciliem: quis clamor? quis cimba-
lus? quae lamentationes? quae studia illa deimo
recuperandis? hunc ego crediderim feluum le-
gitimum horum verborum. Si fures introrsus
ad te, si latrones per noctem, quomodo contine-
sis? Quid ageres, si abi furto sublatum cer-
netes nummorum marsupium aut eorum, an-
nularum summi pretij pixedem? quam iu-
sto pondere iacturam han appenderes cum
etis tibi colloquentibus? quam studiosae in di-
cem interpellares, ut latrones persercurarent,
insequeretur opum tuarum prædones; nihil
minus (ait Dominus) numquam tanta rabi pos-
set auferre lacrimulus, quin ubi & multa, &
magni valoris dimitteret inconcussa: semper
enim latro, si vnum tulerit, alterum omittit;
nec aufer omnia, sed tantummodo quæ po-
test, vel que sibi sufficiunt: Num & furai effent
sufficiens fibi? Eodem modo continget
(ait Dominus) si vineam tuam iraret, qui
tibi vias surrepiet, ea que foras, ac domum
aportaret, quis dolor, quis gemitus, quæ tua
querelas ac conuicta in lacrimulos? num quam
tamen ita plenè ac integrè possent cuncta di-
ripare, quin non plurimos omittent gravia-
dos vni racemos, sed tantum a fermento, quan-
ti possent, & reliqua intacta dimittentes, re-
uerterentur. Si vindemiantes intreressent ad se,
numquid saltem racemis reliquissent rabi? Hinc
Chaldeorum (ait Dominus) notabis facili-
tiam; qui fures ingredierentur, dominum tuum
ita ad ultimum vique deprædati, ut nihil
relinquant superflui. Hanc quoque tibi pat-
bit, quod tibi volo declaratum, o Christus,
damnū feliciter illud irreparabile, quod tibi
infert inimicus tuus infernissimus, peccatum
dico mortale in anima tua, latro cui etiā diri-
piens, cum omnia bona tua epera deuastet,
omnia tua bene merita, quæ tibi fueras inca-
tus deuastatur, quomodo superius exarati-
mus.

An ergo fieri poterit (ait Dominus) si fe-

lios verba peccatoris: Ad nihilum redactus, Psal. 72.
sum & nesciu. Neta verba, Ad nihilum redactus, 22.
sum conformiter ijs quæ prædictimus.

S. 5. 17